

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiuntur ...

Axel, Johannes Honorius van

Coloniae Agrippinae, 1656

De ordinatis Episcopo qui renunciat episcopatu, vel excommunicato.
Titulus XIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61552)

dum de prob. Tum etiam quia in ipsius ordinis collatione, prior diaconorum, qui Episcopo iuxta morem ecclesie assistit, dicit, potestas sancta mater Ecclesia hunc diaconum, vel subdiaconum, ad onus presbyteratus, vel diaconatus assumi, & episcopo interroganti, si eum cognouerit esse dignum, idem respondit, quod quantum humana fragilitas nosse sinit, & scit, & testificatur illum ad huiusmodi onus officij esse dignum, *c. vnic. hoc tit.* cum illum, quem indignum non nouit ex premissis examine, dignum debeat reputare: *d. c. 1. hoc tit. c. dudum de praesumpt. l. seruos ff. de manum. testam.* neque est verisimile Concilium Tridentinum ista iura rollere voluisse, per impositionem diligentioris scrutini episcopo, *l. praecipimus in fine C. de appell. l. sancimus C. de testam. gloss. in d. c. de multa in fine gloss. magna de prob. & ibi Can. Tenetur* ¶ ordinandus in scrutinio, non omnia crimina prodere, sed ea tantum, quae impediunt, ordinis quem suscipit, executionem; quaeque, si non impediunt ordinis executionem, sunt notoria; vel ordinandus de eis est diffamatus, *c. ex penitentibus 50. dist. & ibi gloss. & Archid. num. 3. Gemin. num. 2. praepos. num. 3.* ratione periculi animarum; *Innoc. in c. inquisitionis num. 4. de accusat. Pan. in c. 2. sub num. 18. & c. & hac dicta & c. de confess.* & quia venit voluntarie, nocere confessio in hoc solo, quod non admittitur ad ordines, & ex ea non potest puniri quia facta est in foro, quasi iudiciali, & ad hoc non fuit actum; *c. haec quippe & ibi gloss. in verbo suffraganei 3. quest. 6. c. 1. de except. & ibi gloss. pen. & DD. c. ex penitentibus, & ibi gloss. in verbo non prodidit in fine 50. dist. & ibi Gemin. numer. 7.* ¶ Ordinatus absque examinatione, etiam si sint in omnibus idonei, tam ad maiores, quam minores ordines, & examinati, qui in tempore ordinationis, sua tacuerunt crimina, im-

pedientia ordinis executionem, postea per alios detecta deponuntur, non ab Episcopo, qui eos ordinauit, cum & ipse debeat deponi, sed ab eius superiore, *c. fm. & ibi gloss. 1. & 2. ac marg. 24. d. st. c. tantu & c. si quis sine 81. dist.* Episcopus ¶ scienter ordinans & indignum, priuandus est potestate conferendi ordines omnes, vel eum in quo deliquit: si ignoranter ordinauerit, non puniatur, *c. ex penitentibus, & ibi Praepos. 15. Gemin. 50. dist. c. qui ecclesiasticus & ibi gloss. 1. 36. dist. & ibi Gemin. & Praepos. duas referunt opiniones supra script. tenenturque ecclesiae ad interesse ad similitudinem magistratus, qui minus idoneo tutelam pupilli commisit, Anchar. in clem. 1. in ult. notab. de at. qual. & c. Felin. in c. si quando num. 7. de rescript. per l. 1. §. si pupillis vers. vsque adeo ff. de tut. & rat. dist. 1.*

De ordinatis ab Episcopo qui renunciauit episcopatu, vel excommunicato.

Titulus XIII.

S V M M A R I A.

- 1 Episcopus qui renunciauit loco tantum, rogatus ab aliquo Episcopo minores & maiores ordines confert.
- 2 Episcopus qui renunciauit dignitati minores ordines confert, non maiores.
- 3 Episcopus simpliciter renunciatus, praesumitur renunciauisse loco tantum.
- 4 Ordinatus ad sacros ordines ab Episcopo, qui renunciauit dignitati, ipso iure executionem officij non habet, & quis cum eo dispenset.
- 5 Ordinatus ab episcopo excommunicato recipit characterem, sed non ordinis executionem, & quis cum eo dispenset.
- 6 Excommunicati maiori excommunicatione suscipientis sacros ordines poena, & quis cum eo dispenset.

DICTVM est superius titulo de renunciat-
 1 **ione**, Episcopum ex certis causis posse
 renunciare, ideò in tractatu ordinando-
 rum, ponit de ordinatione eius qui renun-
 2 **ciavit**, ¶ si quidem loco tantum, potest ro-
 gatus ab aliquo Episcopo, omnes ordines
 3 **conferre**; si ¶ loco & dignitati, siue ordini,
 potest minores ordines conferre, non ma-
 iores: quia huiusmodi ordines à non Epil-
 copis quandoque conferuntur, *c. 1. hoc tit.*
 Aut simpliciter ¶ renunciauit, & præsumi-
 tur renunciasse loco tantum, *Pan. in d. c. 1.*
num. 8. But. num. XII. 10. And. num. 3. & Can. ne
præsumatur criminolus, c. vnico & ibi gloss.
fin. de scrutin. in ord. fac. quia qui renunciauit
 dignitati, præsumitur hoc facere propter
 crimen, *c. post translationem §. fin. de renunciat.*
 4 **Per ¶ renunciationem ordinis seu dignita-**
 tis, censetur renunciatum executioni ordi-
 nis, *d. c. post translationem & ibi gloss. in verbo or-*
dini, caractere retento, quia est indelebil-
 is: *1. qu. 1. c. quod quidam & c. c. si forte milita*
6. licite 32. q. 7. Secundum Canonistas Epil-
 copatus est ordo, & imprimit caractere
gloss. in verbo Episcopus in salutatione libri 6.
& ibi DD. c. clericos 23. dist. Secundum Theo-
 logos non habet caractere, sed annecti-
 tur caracteri presbyterali, eumque am-
 pliat ad reseruata Episcopo, *c. legimus 93. dist.*
c. quanto de consuet. c. olim. 95. dist. In episcopo
 duo iura concurrunt, ius dignitatis episcop-
 alis, cohærens personæ, quæ habetur per
 consecrationem; & administrationis ius, co-
 hærens loco, quæ habetur per confirmatio-
 nem; *c. transmissam de elect.* & non sunt in-
 separabiliter connexa, vnde vni potest re-
 nunciari, sine alio, si inchoetur à loco, quo
 casu potest ea quæ sunt ordinis, quoad ha-
 bitum, non quoad exercitium; quia caret
 subditis, nisi in illis sibi integretur, per inui-
 tationem alterius Episcopi, qui habet exer-

citium, *Pan. in d. c. 1. num. 1. & 2. & ibi Butr. in*
prim. hoc tit. Renuncians dignitati episcopa-
 li non propterea eam, quoad potestatem
 ordinandi, perdit, quia ordinando chara-
 cterem imprimit, sed non tribuit semper
 exercitium: aut enim à tali aliquis suscepit
 ordines minores, & potest in illis deseruire,
 siue scienter, siue ignoranter suscepit ac
 ad maiores ordines promoueri: Sane ¶ si
 quis ab eodem sacros ordines receperit, execu-
 tionem officij ipso iure non habet; quia
 suspensus est, qui à suspensio recipit ordinem,
 & si ab eo scienter illos receperit dispensat
 solus Papa: si ignoranter (nisi ignorantia
 fuerit crassa, quæ æquipatur scientiæ, in
 his, in quibus agitur de defectu potestatis)
 Episcopus super executione dispensat, *c. 1.*
hoc tit. vers. si enim à tali. cum fuerit in culpa
 recipiendi ordines ab Episcopo non suo, *c.*
Lugdun. 9. quest. 2. In conferente ordinem
 considerantur tria, caractere ordinis, habi-
 tus dignitatis episcopalis, & exercitium re-
 sidens in administratione: habens hæc tria
 confert caractere, habitum, & execu-
 tionem: qui renunciauit dignitati episcop-
 ali duo vltima amittit, & ideò execu-
 tionem tribuere non potest, sed necessaria est
 dispensatio, *Pan. in d. c. 1. num. 3. arg. c. statui-*
mus 1. §. sicut 1. quest. 1. Episcopus excommu-
 nicatus est extrâ ecclesiam, retinet chara-
 cterem, & illum potest conferre seruata for-
 ma ecclesiæ, *c. fin. & ibi gloss. fin. hoc tit. c. per il-*
licitam in fine c. ab excommunicato & c. seq. 9.
quest. 1. Sed non habet executionem, ideo-
 que illam dare non potest, siue scienter siue
 ignoranter ordinatis, *c. qui perfectionem & ibi*
gloss. c. ventum est 1. q. 1. quomodo de consecrat. dist.
4. c. 1. & ibi gloss. in verbo irritas de schismat. &
ord. & c. & ibi Pan. Sed opus est dispensatio-
 ne: siquidem scienter quis recepit ordinem
 ab excommunicato, super executione dis-
 pen-

penfat solus Papa si ignoranter dispensat episcopus, c. fin. hoc tit. c. fin. de schism. & c. & ibi Pan. & Can. non tamen delinquens, qui non potest cum ordinato à se in excommunicatione dispensare, etiam postquam fuit absolutus, & receptus in suo ordine, 1. q. 5. c. praesentium & ibi gloss. in verb. fratrum & Can. gloss. fin. in c. fin. de schismat. & ord. & c. Excommunicato ꝑ maiori excommunicatione si conferatur ordo, imprimatur ei character, c. cum illorum & ibi gl. in verb. ordinibus de sent. excommunic. verum taliter excommunicatus, recipiens ordinem, si clericus est secularis, deponitur ab ordine suscepto, & cum eo solus Papa dispensat, siue excommunicatio erat talis, quod eius absolutio referuabatur Papæ, siue etiam erat talis, quod ab ea poterat absolueri Episcopus, c. 3. & 4. de cleric. excommun. & c. ministrant Pan. in c. cum illorum nume. 1. de sent. excomm. c. 1. & 3. de eo qui furt. ord. suscepit. & Episcopus cum eo non potest dispensare, etiam si intraret religionem: Pan. in c. innotuit sub numer. 3. de eo qui furt. ord. suscepit. si est regularis, suspensus est ab executione ordinis, & dispensat cum eo Abbas, quando ignorantia est probabilis, d. c. cum illorum §. fin.

De ætate, qualitate & ordine
præficiendorum.

Titulus XIV.

S V M M A R I A.

- 1 *Ætas viginti quinque annorum determinata est in dignitatibus inferioribus curatis, & parochialibus ecclesiis.*
- 2 *Ætas viginti duorum annorum in dignitatibus & personaribus non curatis.*
- 3 *Attingentia ætatis quatuordecim annorum sufficit in beneficiis simplicibus, & Canonicatibus Collegiatorum etiam insignium,*

& in dimidijs portionibus cathedralium ecclesiarum.

- 4 *Ætas viginti duorum annorum in Canonicatibus, & portionibus cathedralium ecclesiarum requiritur.*
- 5 *Super ætate in dignitatibus quis dispense.*
- 6 *Ætas requisita in Prioratibus regularibus, aut 25. aut 20. annorum.*
- 7 *Doctoratus vel licentia gradum quam beneficia requirant.*
- 8 *Ordo subdiaconatus requiritur in assumendo ad parochialem ecclesiam, in ceteris beneficijs ordo ad validitatem provisionis non exigitur, sed sufficit ætas in beneficio requisita.*
- 9 *Clerici compelluntur ad percipiendos ordines à Canonibus.*
- 10 *Item ab Episcopis cum distinctione, an obtinent per eos beneficia habeant annexos sacros ordines vel non.*
- 11 *Ordinationum recusationis causas canones ponderant, quando beneficia per clericos obtenta non habent ordines annexos.*
- 12 *Monachi admonitionem Abbatis ad omnes sacros ordines promouentur.*
- 13 *Facultates de non promouendo ad annum suffragantur.*

DICTO de ordinatis dicendum est de præficiendis, de ætate, qualitate, & ordine requisitis in electis siue promotis ad cathedrales, regulares, & collegiatas ecclesias, dictum est supra titulo de elect. In ꝑ dignitatibus inferioribus, curatis, & ecclesiis parochialibus, determinata est ætas 25. annorum, in quâ sufficit, quod vltimus annus sit captus, c. cum in cunctis §. inferiora de elect. c. nemo de elect. in 6. cap. cum dignitates sess. 24. gloss. fin. in c. indecorum hoc tit. late Pan. in c. præterea numero 85. & seq. hoc tit. & collatio ijs qui non attigerint 25. annum facta, viribus omnino caret, c. licet. canon. de elect. d. c. nemo, Ad ꝑ cæteras dignitates, vel personatus,